

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ในภาษาไทยมีคำที่ทำหน้าที่กริยาและกริยาวิเศษณ์อยู่เป็นจำนวนมาก คำเหล่านี้ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การแสดงกริยาหรือแสดงลักษณะของคน และมีจำนวนไม่น้อยที่คนในสังคมไทยมีทัศนคติต่อลักษณะอาการของคำเหล่านี้ว่าเป็นกริยาหรือลักษณะอาการของเพศใดเพศหนึ่ง หรือของทั้งสองเพศ

ตัวอย่าง

กระชุงกระจิง	คนไทยมีทัศนคติว่าเป็นอาการและลักษณะของหญิง
กรุ่มกรุ่ม	คนไทยมีทัศนคติว่าเป็นอาการและลักษณะของชาย
ใจลอย	คนไทยมีทัศนคติว่าเป็นอาการและลักษณะของทั้งหญิงและชาย

จากข้อสังเกตดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่า คนรุ่นต่าง ๆ ทั้งเพศหญิงและเพศชาย ในสังคมไทยปัจจุบันมีภาพลักษณ์ของหญิงและชายอย่างไร โดยศึกษาทัศนคติของคนเหล่านี้จากคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เก็บรวบรวมคำแสดงอาการและลักษณะของหญิงและชาย และที่แสดงได้ทั้งสองเพศ
2. วิเคราะห์ภาพลักษณ์ของหญิงและชายในทัศนคติของคนรุ่นต่าง ๆ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาพลักษณ์ของหญิงและภาพลักษณ์ของชายต่างกัน และสามารถศึกษาได้จากคำกริยา

และคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย

2. ภาพลักษณ์ของหญิงและชายจะแตกต่างกันในทัศนะของผู้ใช้ภาษาซึ่งต่างวัยกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ศึกษาเฉพาะคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ที่ปรากฏในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (พิมพ์ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2538) และพจนานุกรมไทยฉบับนายมานิต มานิตเจริญ (พิมพ์ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2538)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงอาการและลักษณะของคน และคำเหล่านี้สามารถแสดงภาพลักษณ์ของหญิงและชายได้ ดังนั้น คำกริยาทั่วไป เช่น กิน นอน เล่น วิ่ง ฯลฯ ผู้วิจัยจึงไม่ได้นำมาศึกษา ส่วนข้อมูลที่เป็นรายการสำนวน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก และเก็บรวบรวมเพิ่มเติมจากพจนานุกรมฉบับนายมานิต มานิตเจริญ เนื่องจากเป็นฉบับที่บรรจุคำไว้มาก มีคำที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมาก และเก็บคำถูกกลุ่มได้ละเอียดกว่าพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน รวมจำนวนคำที่แสดงภาพลักษณ์ของหญิงและชายที่รวบรวมได้ทั้งหมด 1,174 คำ

2. ศึกษาภาพลักษณ์ของหญิงและชายในทัศนะของคน 3 กลุ่มอายุที่มีวัยต่างกัน คือ 15 - 25 ปี, 35 - 45 ปี และ 55 - 65 ปี กลุ่มอายุละ 30 คน แต่ละกลุ่มอายุแบ่งเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน รวมทุกกลุ่มอายุ มีจำนวน 90 คน

เหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกศึกษาจากทัศนะของคน 3 กลุ่มอายุดังกล่าวก็เพราะว่า คน 3 กลุ่มอายุทั้งเพศชายและเพศหญิงถือเป็นตัวแทนของคนในสังคมไทยปัจจุบัน ซึ่งอาจมีทัศนะแตกต่างกันออกไป และเพื่อให้การแสดงทัศนะมีเกณฑ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงควบคุมระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง โดยสอบถามทัศนะจากกลุ่มตัวอย่างที่กำลังศึกษาหรือที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษภาพลักษณ์ของหญิงและชายจากคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ในภาษาไทย มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ตำราและศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ เอกสาร ถึงพิมพ์ วิชานิพนธ์ ทงนานุกรม และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. รวบรวมคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ที่แสดงลักษณะของคน ซึ่งนำมาศึกษาภาพลักษณ์ของหญิงและชายได้ โดยเก็บรวบรวมจากทงนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 และทงนานุกรมไทยฉบับ นายมานิต มานิตเจริญ (พิมพ์ครั้งที่ 15 พ.ศ. 2538)
3. นำรายการคำที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถามขั้นที่ 1 โดยกำหนดช่องให้แสดงทักษะไว้ 5 ช่อง คือ ชาย หญิง ชายและหญิง ไม่ทราบความหมาย และ ไม่แน่ใจ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 18 คน ประกอบด้วยกลุ่มอายุ 3 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คือ 15 - 25 ปี , 35 - 45 ปี , และ 55 - 65 ปี แต่ละกลุ่มแบ่งเป็นเพศชาย 3 คน เพศหญิง 3 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มอายุ จะมีเพศชาย 9 คน และเพศหญิง 9 คน
5. สรุปผลการสอบถามขั้นที่ 1 คัดเลือกคำที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นคำที่แสดงลักษณะอาการของหญิงและชายอย่างชัดเจน โดยใช้เกณฑ์ร้อยละ 50 ขึ้นไป มาสร้างเป็นแบบสอบถามขั้นที่ 2
6. ศึกษาทักษะที่มีต่อความเป็นหญิงและความเป็นชายของคำจากคน 3 กลุ่มอายุ ที่มีวัยต่างกันคือ 15 - 25 ปี , 35 - 45 ปี และ 55 - 65 ปี กลุ่มอายุละ 30 คน แต่ละกลุ่มแบ่งเป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 15 คน รวมทุกกลุ่มอายุมีจำนวน 90 คน โดยศึกษาจากความเห็นที่มีต่อชุดคำในแบบสอบถาม
7. ศึกษาภาพลักษณ์ของความเป็นหญิงและความเป็นชาย จากทักษะของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์ในแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ความหมายของคำ และความหมายร่วมของกลุ่มคำที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นลักษณะอาการของหญิง และกลุ่มคำที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นลักษณะอาการของชาย
8. เปรียบเทียบทักษะของกลุ่มตัวอย่างหญิงและกลุ่มตัวอย่างชาย ว่ามีภาพลักษณ์ของหญิงและชายต่างกันหรือไม่ รวมทั้งเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างที่มีวัยต่างกัน 3 กลุ่มว่ามีภาพลักษณ์ของหญิงและชายแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
9. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความหมายของคำที่ใช้ในการวิจัย

ภาพลักษณ์ของหญิง (Femininity) หมายถึง ภาพในความคิดที่แสดงลักษณะของความ

เป็นหญิง

ภาพลักษณ์ของชาย (Masculinity) หมายถึง ภาพในความคิดที่แสดงลักษณะของความ
เป็นชาย

แบบทางเพศ (Sex Typed) หมายถึง ภาพลักษณ์ของเพศตามที่แต่ละสังคมกำหนด
คำกริยา หมายถึง คำที่แสดงอาการและลักษณะของคน และสามารถบ่งบอกอาการและ
ลักษณะของหญิงและชายได้

คำกริยาวิเศษณ์ หมายถึง คำที่ขยายคำกริยาหรือขยายคำวิเศษณ์ที่แสดงอาการและลักษณะ
ของคน และสามารถบ่งบอกอาการและลักษณะของหญิงและชายได้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for
the Social Sciences : SPSSX) (SPSS, Inc. 1983 a, 1983 b) ในการคำนวณและวิเคราะห์ค่า
ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของคะแนนจากแบบ
สอบถามทัศนคติ เกี่ยวกับภาพลักษณ์ของหญิงและชาย และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มอายุ
2. ทดสอบความแตกต่าง ระหว่างทัศนคติที่แสดงภาพลักษณ์ของหญิงและชาย และ
ทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มอายุ ด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางสถิติ (ANOVA -
Analysis of Variance)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้มองเห็นภาพลักษณ์ของหญิงและชายจากคำกริยาและคำกริยาวิเศษณ์
2. ได้ชุดคำที่บ่งบอกอาการและลักษณะของคนทั้งหญิงและชายที่จะเป็นประโยชน์
สำหรับการศึกษาในแง่อื่น ๆ ต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาเรื่องเพศกับภาษาในลักษณะอื่น ๆ